

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไธย จำกัด จังหวัดกาฬสินธุ์ ในบทนี้จะกล่าวถึงสาระสำคัญเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า คือ

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ เกษตรกรในอำเภอกมลาไธย จำนวน 10,962 คน ประกอบด้วย เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไธย จำกัด จำนวน 5,675 คน และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไธย จำกัด จำนวน 5,287 คน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนเกษตรกรในอำเภอกมลาไสย

ตำบล	เป็นสมาชิก (คน)	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	ประชากร (คน)
กมลาไสย	773	614	1,387
หลักเมือง	903	604	1,507
หนองแปน	454	641	1,095
ธัญญา	648	816	1,464
เจ้าท่า	701	800	1,501
ดงลิง	1,097	533	1,630
โพนงาม	681	767	1,448
โคกสมบูรณ์	418	512	930
รวม	5,675	5,287	10,962

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรในอำเภอกมลาไสย จำนวน 10,962 คน ประกอบด้วย เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกมลาไสย จำกัด จำนวน 5,675 คน และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกมลาไสย จำกัด จำนวน 5,287 คน เพื่อให้เกิดการกระจายของข้อมูล จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยมีขั้นตอนการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.2.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample) โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane (สำโรง จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. 2536 : 122) เพื่อเป็นตัวแทนของประชากร จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด
= 10,962 คน

c = ค่าสัดส่วนจากตัวอย่างแตกต่างไปจากค่าสัดส่วนของประชากรไม่เกิน 0.05

n = ขนาดของตัวอย่างประชากร
= 386 คน

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 386 คน ซึ่งจะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ การเกษตรกมลาไสย จำกัด จำแนกตามตำบลต่าง ๆ โดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล} = \frac{\text{จำนวนสมาชิกสหกรณ์ในตำบลนั้นๆ}}{10,962} \times 386$$

1.2.2 ทักการคำนวณ จำนวนหน่วยตัวอย่างจำแนกตามตำบลต่าง ๆ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกจำนวนตามประเภทเกษตรกร

ตำบล	เป็นสมาชิก (คน)	ไม่เป็นสมาชิก (คน)	รวม (คน)
กมลาไสย	25	24	49
หลักเมือง	28	25	53
หนองแปน	20	19	39
ธัญญา	26	25	51
เจ้าท่า	28	25	53
ดงลิง	30	27	57
โพนงาม	26	25	51
โคกสมบูรณ์	17	16	33
รวม	200	186	386

1.2.3 ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

โดยรวบรวมชื่อสมาชิกสหกรณ์ในแต่ละตำบล มาจัดทำเป็นฉลากแล้วหยิบชื่อสมาชิกสหกรณ์ออกมาครั้งละ 1 ใบ จนครบตามจำนวน 386 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และศึกษาแบบสอบถามของ นภาพร เชื้อซ้ำ (2531 : 95 - 102) และดารณี แย้มศรีสุข (2534 : 153 - 166) ในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.2 กำหนดขอบเขตของคำถามและร่างให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แนะนำให้แก้ไขปรับปรุง

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 1) รศ.ชาติ วรรณกุล ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ ระดับ 9
ด้านบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์
- 2) ผศ.ดร.สุทัศน์ ต้นสุวรรณ ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8
ด้านการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตกาฬสินธุ์
- 3) นายพินัย พัวพัฒน์กุล ตำแหน่ง สหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงาน
สหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 40 ราย แล้วนำแบบทดสอบมาทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบด้วยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ส่วนแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) นำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วย t -test โดยนำข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไปมาใช้ และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของ ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอคณะกรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถาม
เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย
ข้อคำถามทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ
ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำลงในช่องว่าง ซึ่งถาม
เกี่ยวกับ ประเภทของผู้ตอบแบบสอบถาม อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว
ลักษณะการถือครองที่ดินทำกิน รายได้ ระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ในหลักการสหกรณ์
เป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังในประโยชน์ของ
การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด มีลักษณะเป็นมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของสมาชิกเกี่ยวกับการ
ดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน
5 ข้อ

2.3 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ (Operation Definition) และการวัดตัวแปร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระ จำนวน 8 ตัวแปร และ
ตัวแปรตาม จำนวน 1 ตัวแปร โดยนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและเกณฑ์การวัดตัวแปรต่าง ๆ
ดังนี้

2.3.1 อายุ ใช้เกณฑ์การวัด คือ จำนวนปี

2.3.2 ระดับการศึกษา วัดเป็นจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียน ดังนี้

1 ประถมศึกษาปีที่ 4	มีค่าตัวแปรเป็น 4
2 ประถมศึกษาปีที่ 6 (หรือ ป. 7)	มีค่าตัวแปรเป็น 6
3 มัธยมศึกษาปีที่ 3 (หรือ ม.ศ. 3)	มีค่าตัวแปรเป็น 9

4 มัธยมศึกษาปีที่ 6 (หรือม.ศ. 5)	มีค่าตัวแปรเป็น 12
5 อนุปริญญา	มีค่าตัวแปรเป็น 14
6 ปริญญาตรี	มีค่าตัวแปรเป็น 16
7 สูงกว่าปริญญาตรี	มีค่าตัวแปรเป็น 18

2.3.3 จำนวนที่ดินทำกิน หมายถึง จำนวนที่ดินทั้งหมดของตนเองและที่ต้องเช่า (ถ้ามีการเช่า) ใช้เกณฑ์การวัด คือ จำนวนไร่

2.3.4 รายได้เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้ว หมายถึง จำนวนเงินรายได้ในครัวเรือนทั้งหมดของสมาชิกทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร ในรอบปีที่ผ่านมาใช้เกณฑ์การวัดเป็นจำนวนเงินเป็นบาทต่อปี

2.3.5 ระยะทางจากบ้านถึงสหกรณ์ หมายถึง ระยะทางจากบ้านของสมาชิกถึงสำนักงานสหกรณ์การเกษตร ใช้เกณฑ์การวัดเป็นกิโลเมตร

2.3.6 ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ หมายถึง ความเข้าใจพื้นฐานโดยทั่วไปเกี่ยวกับหลักการสหกรณ์ โดยมีเกณฑ์การวัด ดังนี้

เห็นด้วย เท่ากับ 1

ไม่เห็นด้วย เท่ากับ 0

2.3.7 ความคาดหวังประโยชน์จากสหกรณ์ หมายถึง ความรู้สึกของสมาชิกสหกรณ์ที่คาดหวังจะได้รับประโยชน์ด้านต่าง ๆ จากสหกรณ์ คือ ด้านการขายผลผลิตได้ในราคาสูง การได้รับประโยชน์อื่น ๆ จากสหกรณ์ โดยวัดได้จากแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.3.8 เจตคติที่มีต่อสหกรณ์ หมายถึง ความคิดเห็นของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่มีต่อสหกรณ์การเกษตร ซึ่งอาจแสดงออกในรูปความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ โดยวัดได้จากแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2.3.9 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด

การเข้าเป็นสมาชิก หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรและสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด โดยได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกเรียบร้อยแล้ว โดยมีเกณฑ์การวัด ดังนี้

เข้าเป็นสมาชิก = 1 ไม่เข้าเป็นสมาชิก = 0

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ทำหนังสือจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์ ถึงประธานกรรมการสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

3.2 ประสานกับสหกรณ์การเกษตรกรมลาไสย จำกัด ออกไปประชุมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ เพื่อจะได้ออกไปขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลตาม วัน เวลาที่กำหนด และสถานที่ที่ได้นัดหมาย ครอบคลุมจำนวนที่ต้องการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จะนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละคนลงในแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้น จึงนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ซึ่งประกอบด้วยสถิติที่ใช้ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

4.2 สถิติวิเคราะห์ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2

วิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficient Analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significant) ที่ 0.05

โดยในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรมลาไสย จำกัด ปี 2544 เป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง ด้วยวิธีวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ มีรูปแบบการ ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_8x_8$$

y = การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในรูปคะแนนดิบ

a = ค่าคงที่ (Constant Term)

$b_1, b_2, b_3, \dots, b_8$ = ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

$x_1, x_2, x_3, \dots, x_8$ = คะแนนดิบของตัวแปร

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3 + \dots + B_8Z_8$$

Z = การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในรูปคะแนนมาตรฐาน

$B_1, B_2, B_3, \dots, B_8$ = ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

$Z_1, Z_2, Z_3, \dots, Z_8$ = คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University